

11/23

VRIJETIJSBESTEDING VAN INWONERS VAN FRYSLÂN

CIJFERS / MENSEN / INZICHT

// VRIJETIJSBESTEDING IN FRYSLÂN

In deze publicatie staat de vrijetijdsbesteding in Fryslân centraal. Vrije tijd is de tijd die overblijft als de niet-vrijblijvende activiteiten, zoals (huishoudelijk) werk, zorg en studie zijn gedaan. Activiteiten die in de vrije tijd gedaan worden zijn bijvoorbeeld het beoefenen van een hobby, wandelen, het kijken van een serie of het maken van uitstapjes. Vrije tijd en de invulling ervan zijn belangrijk voor het welbevinden van mensen. Het zorgt voor ontspanning, ontplooiing en ontmoetingen met andere mensen. Hoe besteden inwoners van Fryslân hun vrije tijd? Hoe gaat het met de ontwikkeling van de vrijetijdssector in Fryslân? Hoe tevreden zijn inwoners over de kwaliteit en het aantal vrijetijdsvoorzieningen in Fryslân?

Alle cijfers in deze rapportage zijn ook te vinden in [de monitor 'Vrije tijd'](#) van Planbureau Fryslân.

OVER PANEL FRYSLÂN

Panel Fryslân bestaat uit ruim 7.000 inwoners van Fryslân die zesmaal per jaar een online vragenlijst ontvangen over verschillende maatschappelijke thema's die spelen in de provincie. Werving vindt uitsluitend plaats via een aselecte steekproef en op basis van persoonlijke uitnodiging. Er wordt een weging toegepast om te corrigeren voor ondervertegenwoordigde groepen. Panel Fryslân is daarmee representatief voor de Friese bevolking van 18 jaar en ouder. Een uitgebreide onderzoeksverantwoording van Panel Fryslân is via deze [link](#) te vinden.

Vragenlijst:	Vrije tijd
Moment van afname:	April 2023
Aantal respondenten:	2552

TEVREDEN MET HOEVEELHEID VRIJE TIJD

Inwoners van Fryslân **77%**

Inwoners van Nederland **76%**

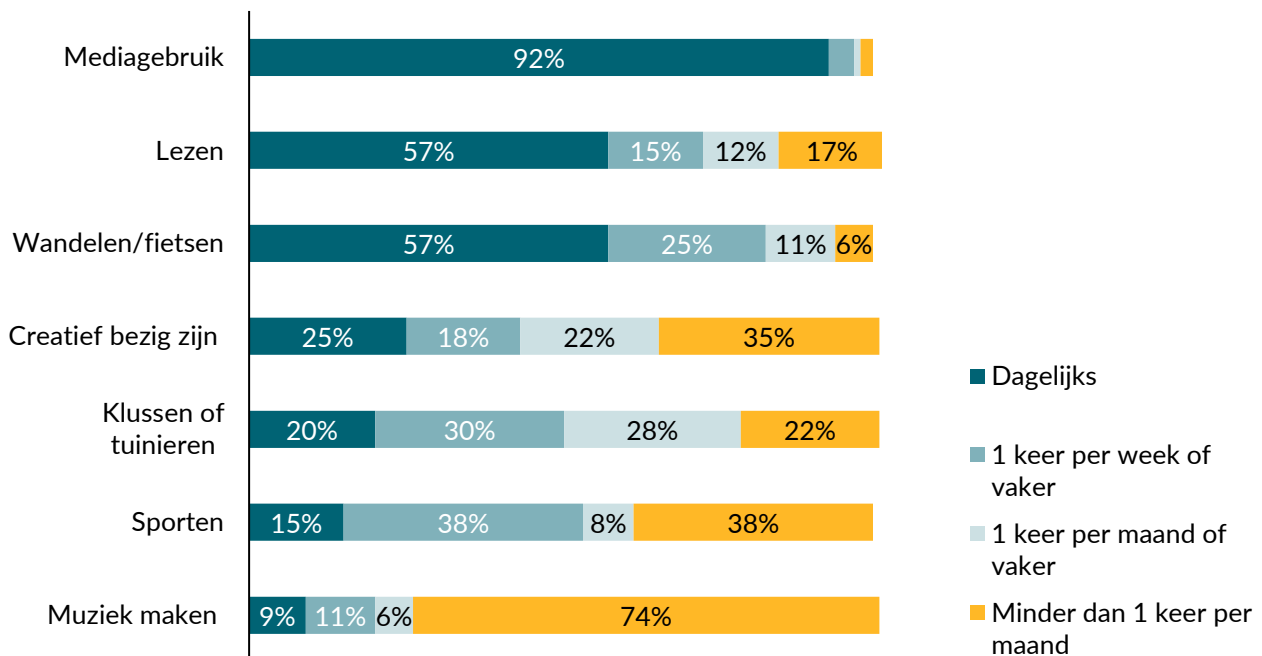
Bron: CBS, 2021

Mediagebruik meest populaire vrijetijdsactiviteit

Het grootste gedeelte (92%) van de inwoners van Fryslân maakt dagelijks gebruik van media, zoals (on demand) tv kijken, social media of het luisteren van podcasts. Dit is de meest populaire activiteit in de vrije tijd. Andere activiteiten die vaak ondernomen worden zijn lezen, fietsen en wandelen. Meer dan de helft (57%) van de inwoners leest dagelijks. Wel zijn er grote verschillen per leeftijdscategorie wat betreft de populariteit van lezen. Van de 18-34-jarigen leest 33 procent dagelijks en onder 75-plussers is dat 83 procent.

Meer dan driekwart (77%) van de inwoners van Fryslân is tevreden over de hoeveelheid vrije tijd die zij hebben. Dat aandeel is stabiel gebleven in de afgelopen tien jaar (CBS, 2021).

Meest populaire vrijetijdsactiviteiten onder inwoners van Fryslân, 2023

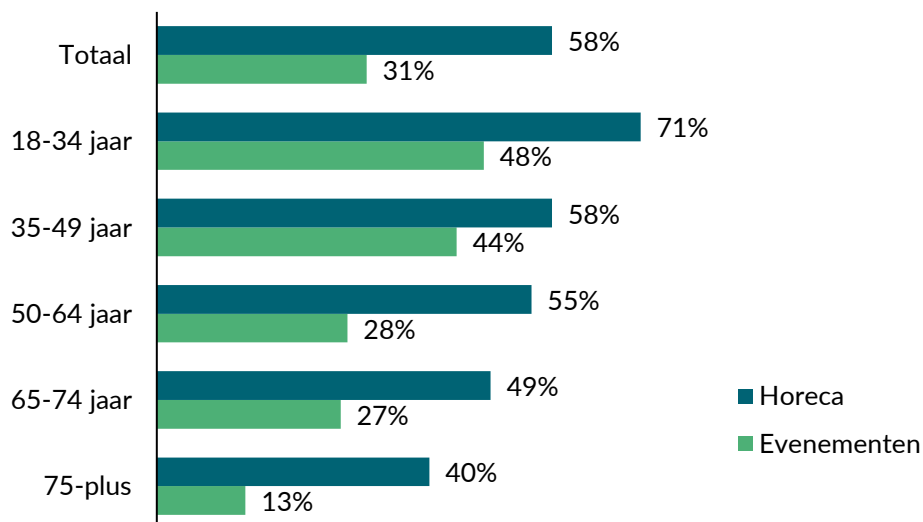
Bron: Panel Fryslân (Planbureau Fryslân), 2023

Meerderheid bezoekt minimaal één keer per maand horeca

In Fryslân bezoekt 58 procent van de inwoners minimaal één keer per maand een horecagelegenheid, zoals een restaurant of café. Een derde (31%) bezoekt minimaal één keer per maand een evenement, zoals een sportwedstrijd, een dorpsfeest, een festival of een beurs. Het aandeel inwoners dat een horecagelegenheid of een evenement bezoekt neemt af met de leeftijd. Ook zijn er verschillen naar opleidingsniveau. Inwoners met een hoog opleidingsniveau (68%) bezoeken vaker minimaal één keer per maand een horecagelegenheid dan middelbaar- (57%) en laagopgeleiden (50%).

Aandeel inwoners van Fryslân dat minimaal één keer per maand de horeca en evenementen bezoekt per leeftijdscategorie, 2023

Bron: Panel Fryslân (Planbureau Fryslân)

TOP VIJF BEZOCHTE CULTURELE ACTIVITEITEN IN AFGELOPEN 12 MAANDEN

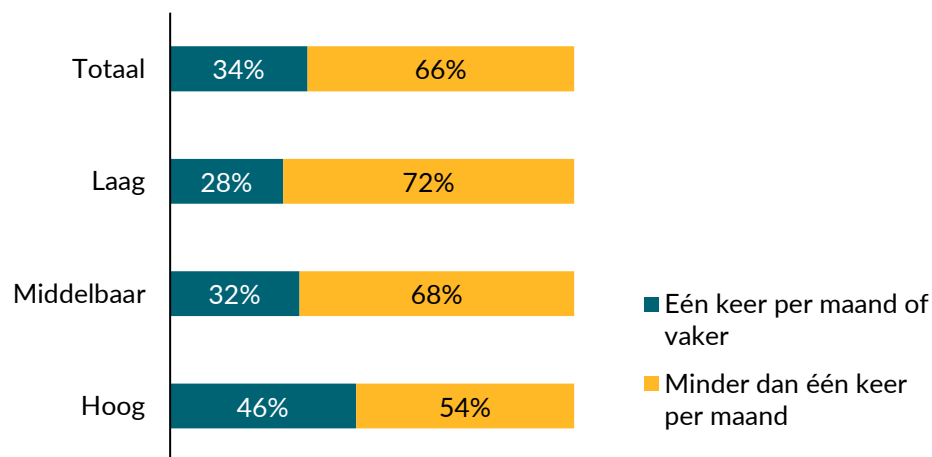
1. Museum, galerie, tentoonstelling	60%
2. Bioscoop, filmhuis	57%
3. Toneelvoorstelling, lepenloftspul	48%
4. Concert popmuziek	43%
5. Festival	42%

Bron: Provincie Fryslân, 2022

Hoogopgeleiden ondernemen vaker culturele activiteiten

Bijna de helft (46%) van de hoogopgeleiden bezoekt één keer per maand of vaker een culturele voorziening, zoals een museum of theater. Onder laag- en middelbaar opgeleiden ligt dat aandeel lager. De meest populaire activiteit is naar het museum gaan. Zestig procent van de inwoners van Fryslân heeft in 2022 een museum bezocht (Provincie Fryslân, 2022). Andere populaire activiteiten zijn het bekijken van een film in een bioscoop of filmhuis (57%) en het bekijken van een toneelvoorstelling of lepenloftspul (48%).

Aandeel inwoners van Fryslân dat minimaal één keer per maand een culturele activiteit onderneemt per opleidingsniveau, 2023

Bron: Panel Fryslân (Planbureau Fryslân)

Vrijetijdssector groeit, maar minder hard dan landelijk

Het aantal vestigingen van vrijetijdsbedrijven in Fryslân is in de afgelopen tien jaar toegenomen. Zo is het aantal hotels in Fryslân gestegen (+56%) van 275 naar 430. Ook is het aantal restaurants sinds 2013 met 30 procent toegenomen. Deze stijgingen zijn kleiner dan landelijk, waar het aantal hotels met 74 procent en restaurants met 44 procent is toegenomen. Niet alle soorten ondernemingen in de vrijetijdssector hebben in de afgelopen jaren een groei doorgemaakt. Zo is het aantal musea en kampeerterreinen licht gedaald. Ook is het aantal cafés en discotheken met 22 procent afgenomen.

Aantal vestigingen van bedrijven in vrijetijdssector in Fryslân

	2013	2023	
Hotels	275	430	+56%
Vakantiehuisjes	230	290	+26%
Kampeertreinen	210	195	-7%
Restaurants	960	1245	+30%
Cafés/discotheken	505	395	-22%
Theaters/schouwburgen	5	15	+200%
Musea	60	55	-8%

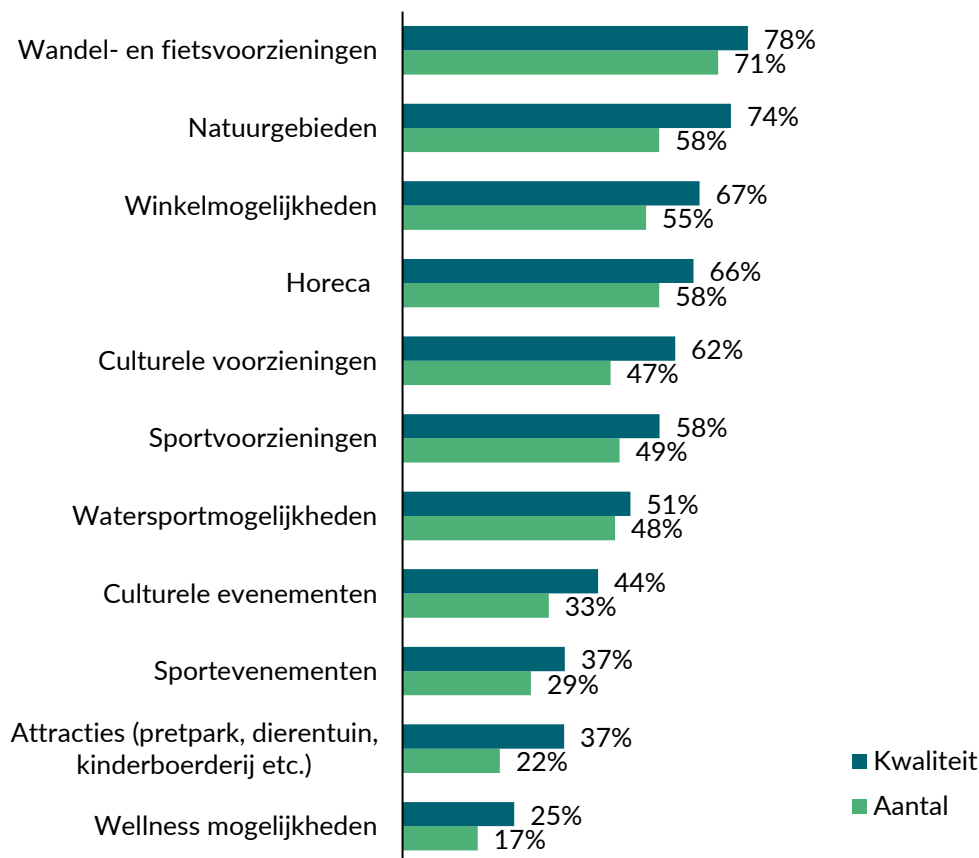
Bron: CBS, 2023

Inwoners van Fryslân meest tevreden over wandel- en fietsvoorzieningen

In Fryslân is 78 procent tevreden over de **kwaliteit** van wandel- en fietsvoorzieningen. Ook over de **kwaliteit** van natuurgebieden en winkelmogelijkheden zijn inwoners enthousiast. Over andere voorzieningen hebben veel inwoners geen mening. Bij wellness mogelijkheden, sportevenementen en watersportmogelijkheden vulden relatief veel inwoners 'weet ik niet' in, waarschijnlijk omdat ze er nooit gebruik van maken.

22 procent van de inwoners is (heel) ontevreden over het **aantal** attracties, zoals pretparken en dierentuinen in de provincie. Ook over het aantal wellness mogelijkheden en culturele evenementen zijn relatief veel inwoners ontevreden.

Aandeel inwoners van Fryslân dat (heel) tevreden is over de kwaliteit en het aantal van voorzieningen, 2023

Bron: Panel Fryslân (Planbureau Fryslân)

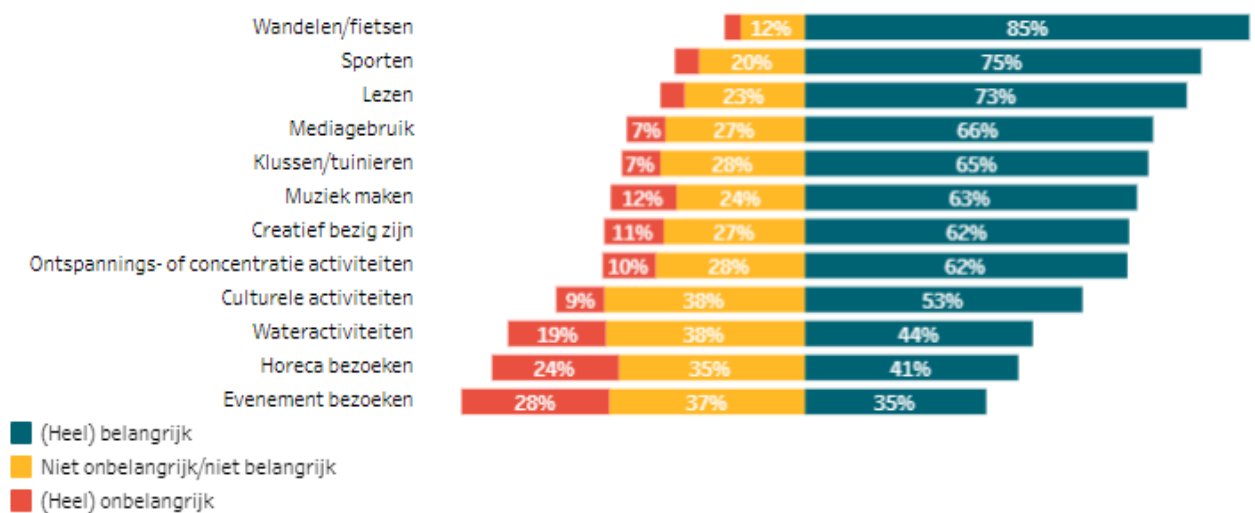
Beweging meest belangrijk voor kwaliteit van leven

Een groot deel van de inwoners van Fryslân vindt wandelen en/of fietsen (85%) en sporten (75%) de meest belangrijke vrijetijdsactiviteiten voor de kwaliteit van hun leven. Naast bewegen zijn vooral alledaagse activiteiten, zoals lezen, klussen en/of tuinieren, het gebruik van media, muziek maken en creatief bezig zijn (schilderen, schrijven fotografie etc.) het meest belangrijk voor de kwaliteit van hun leven.

Het minst belangrijk voor de kwaliteit van leven zijn incidentele activiteiten, zoals het bezoeken van culturele voorzieningen, evenementen en horecagelegenheden.

Wel zijn er verschillen tussen leeftijdscategorieën. Hoe ouder, hoe belangrijker lezen is voor de kwaliteit van leven. Bij 18-34-jarigen staan ontspannings- of concentratieactiviteiten, zoals mindfulness, yoga en mediteren in de top drie van meest belangrijk.

Aandeel inwoners van Fryslân dat onderstaande vrijetijdsactiviteiten (on)belangrijk vindt voor de kwaliteit van hun leven, 2023

Bron: Panel Fryslân (Planbureau Fryslân)

UITGAVES VRIJE TIJD	STRUCTUREEL	INCIDENTEEL
0-50 euro	51%	57%
50-100 euro	28%	25%
Meer dan 100 euro	18%	14%
Weet ik niet	4%	4%

Structurele en incidentele uitgaven vrijetijdsbesteding

Ongeveer de helft van de inwoners geeft 0 tot 50 euro per maand uit aan structurele vrijetijdsbesteding. Hiermee worden lidmaatschappen bedoeld, zoals van sportscholen, verenigingen, een streamingsdienst of een tijdschrift. Achttien procent geeft meer dan 100 euro per maand uit. Inwoners met een hoog opleidingsniveau geven in verhouding meer uit dan laagopgeleiden.

De meeste inwoners besteden minder dan 100 euro per maand aan incidentele uitgaves, zoals bezoek aan restaurants, evenementen en musea. Jongvolwassenen (18-34 jaar) geven gemiddeld meer uit aan incidentele uitgaves dan ouderen. Eerder kwam naar voren dat zij ook vaker horecagelegenheden en evenementen bezoeken, dus dat komt overeen.

CONCLUSIE

De meeste inwoners van Fryslân zijn tevreden over de hoeveelheid vrije tijd die ze hebben. Ze besteden hun tijd het vaakst aan mediagebruik, lezen en wandelen en/of fietsen. Volgens de inwoners is beweging (wandelen en/of fietsen en sporten) het meest belangrijk voor de kwaliteit van het leven. Daarnaast zijn vooral de alledaagse activiteiten belangrijk, zoals klussen en/of tuinieren, creatief bezig zijn en lezen.

Meer dan de helft van de inwoners van Fryslân bezoekt minimaal één keer per maand een horecagelegenheid. Onder jongvolwassenen (18-34 jaar) ligt dat aandeel nog een stuk hoger. Ongeveer een derde van de inwoners doet maandelijks een culturele activiteit, zoals het bezoeken van een museum of theater. Onder hoogopgeleiden is dat aandeel groter dan onder laag- en middelbaar opgeleiden.

Het aantal vrijetijdsbedrijven in Fryslân is gegroeid, maar in verhouding minder hard dan landelijk. Vooral het aantal restaurants, hotels en theaters is toegenomen in de afgelopen tien jaar. Het aantal cafés is afgenomen.

Dit is de eerste keer dat inwoners van Fryslân bevraagd zijn over hun vrijetijdsbesteding. Deze gegevens krijgen meer waarde als ze structureel worden gemeten. Daarom wordt de vrijetijdsbesteding onder inwoners elke twee jaar in kaart gebracht.

Planbureau Fryslân
Doelestraat 8a
8911 DX Leeuwarden
(058) 234 85 00
info@planbureau Fryslan.nl
www.planbureau Fryslan.nl

COLOFON

'Vrijtijdsbesteding van inwoners van Fryslân' is een uitgave van Planbureau Fryslân, november 2023.

Auteurs

Sibilla Hoekstra
Chäim la Roi

Eindredactie

Stephanie Brands

Met medewerking van

Ytje Poelstra
Bernard Boorsma